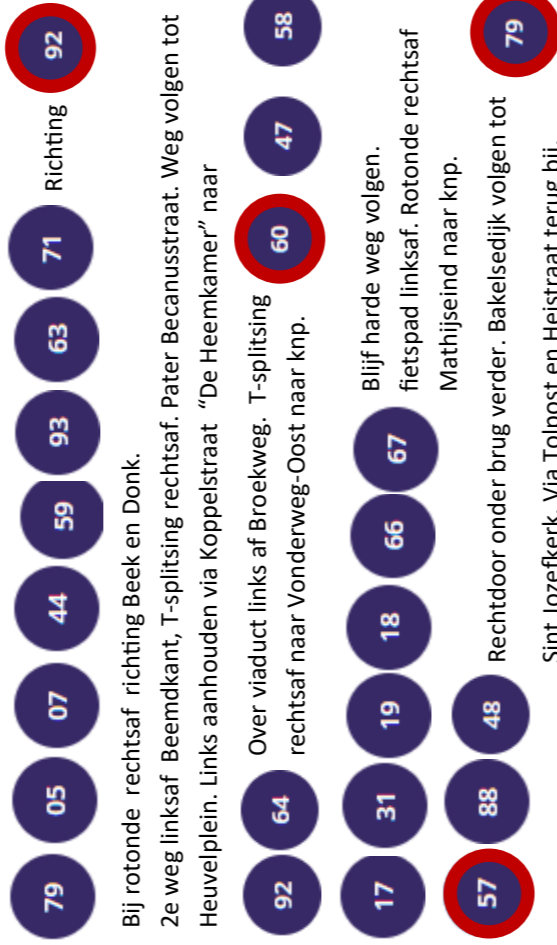

Postroute 1852

Het postverkeer tussen Helmond en de omliggende dorpen vond plaats door "boden", of wel postboden. Zij liepen dagelijks een vaste route tussen bijvoorbeeld Helmond en Gemert. De exacte bodeloop hebben we groen ingekleurd. De bode liep dezelfde route ook weer terug.

De route die wij fietsen gaat zoveel mogelijk via knooppunten. De route is dan blauw ingekleurd. Daar waar we een andere weg kiezen is die rood ingekleurd en is er een beschrijving. Vanuit Gemert kiezen we een rustige weg door het Brabantse land terug naar Helmond. We vragen aandacht voor de herinneringen aan het rijke postale verleden van Helmond en omgeving dat ook nu nog te zien is aan de hand van vaak monumentale postkantoren in de verschillende plaatsen. In 1850 had Helmond al bijna 50 jaar een postkantoor. De bode vertrok 's morgens om 05.15 uur uit Boekel en liep vervolgens over Gemert, Beek en Donk en Aarle-Rixtel. Om 09.00 uur kwam hij dan aan in Helmond. Vandaar liep hij 's middags om 15.45 uur weer terug naar Gemert-Boekel om daar aan te komen om 19.30 uur. Op het kaartje staan drie gekleurde lijnen. Een **groene**, die geeft de route aan zoals het in 1852 was.

Een **blauwe** route die voornamelijk volgens knooppunten gaat. Daar waar dat niet is, is dat aangegeven in **rood**.

OPEN MONUMENTEN DAG

14/15 SEPT 2024

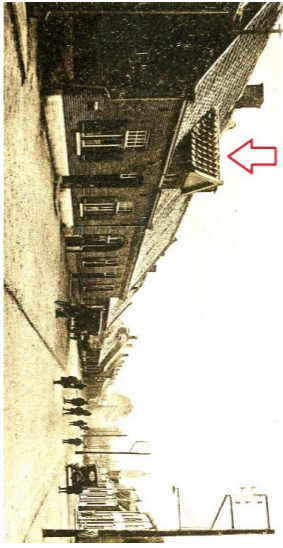

VRIENDEN LOTERIJ
www.vriendenloterij.nl
OPEN MONUMENTEN DAG

www.openmonumentendag.nl

Postroute 1852

Oud postkantoor in Aarle-Rixtel

Stempel gefrankeerde post.

Stempel ongefrankeerde post

In het Inspiratiepunt van de WV in Gemert komt de informatie van de "Postroute 1852" en de route "Aardbevingen in de Peel" bij elkaar. Hier en op www.landvandapeel.nl is extra informatie te vinden.

Deze folder is uitgebracht ter gelegenheid van Open Monumenten Dag 2024 door de VVV Gemert-Bakel en in samenwerking met de Monumenten Werk-groep Helmond en de Heenkundeelingen van Gemert, Bakel, Aarle-Rixtel, Lieshout en Beek en Donk.

Een mooi punt om de Postroute via de fietsknooppunten te starten is fietsknooppunt 79 in Helmond. Elk ander punt kan natuurlijk ook.

Deze route is gemaakt om een indruk te geven van de inspanning die de postbode 170 jaar geleden, te voet, moest doen om de post vanuit Helmond te verdelen over de dorpen richting Gemert.

Bij enkele van de aandachtspunten, op de kaart aangegeven met rode driehoeken, kun je extra informatie vinden.

De route past in het thema van Open Monumenten Dag, want de postbode gaat onderweg naar de verschillende dorpen, die door de post met elkaar zijn verbonden. En wij, wij gaan de route fietsen en verbinden de verschillende knooppunten aan elkaar. Let daarbij op de prachtige natuur en mooie dorpen met elk een eigen posthistorie. LET OOK op de weg ; het is géén 1852 meer.

Ex-Postkantoor Gemert

Ex-Postkantoor Helmond.

De Post rond 1850

Al in 1808 had Helmond een postkantoor. Waar die stond weten we (nog) niet exact. Zo'n postkantoor was in die tijd niet meer dan een kamer in de woning van de directeur.

In 1850, na invoering van de postwet, kregen veel steden en dorpen een eigen vorm van postale dienstverlening. De steden kregen een volledig Postkantoor (Helmond), de dorpen (Gemert en Aarle-Rixtel) een hulppostkantoor met beperkte dienstverlening en de gehuchten (Lieshout, Beek en Donk) kregen een bestelhuis met een brievenaar. In Helmond kwam alle te verstuurd post bij elkaar en werd van een datumstempel van Helmond voorzien. In 1852 doet de postzegel zijn intrede. Dit was op vrijwillige basis want ook mocht de post, zoals tot dan toe gebruikelijk, ongefrankeerd worden verzonden. De ontvanger van de brief betaalde dan de port aan de postbode.

Postroute 1852

Een verbinding tussen Helmond en Gemert

HELMOND vanaf de Markt met twee oude postkantoren naar startadres Heistraat 168 Helmond (knp 79,05,07,44)

1. Op de hoek van de Markt aan de Watermolenwal staat het door architect J.W. van der Putten, in eclectische stijl, ontworpen postkantoor. Het kantoor werd op 1 april 1892 geopend. Het was in gebruik als postkantoor tot 1941 toen werd het gebouw aan de overzijde, op de hoek van de Watermolenwal en Marktstraat, in gebruik genomen.
2. Het door architect Rontgen ontworpen gebouw heeft vele jaren dienst gedaan en was ook het laatste "echte" postkantoor van Helmond. Aangezien het geen status heeft als monument. Het ziet er nu totaal anders uit, zal deze herinnering aan de post in Helmond verdwijnen om plaats te maken voor nieuwbouw.

AARLE-RIXTEL tussen (knp 44,59,93 naar 63)

3. Nabij de Aarlese brug stond een café met de toepasselijk naam "Het Tramstation". De post die voor Aarle-Rixtel en Lieshout was bestemd, werd hier naar het café gebracht en later opgehaald door de brievenvaarder. 4. Het eerste officiële postkantoor was gevestigd in de Dorpstraat op nr 74. Hier woonde brievenvaarder Martinus van Heugten. Op nummer 13, even verderop, was het latere postkantoor gevestigd. 5. In de 80-tiger jaren verhuisde het postkantoor naar huisnummer 24. 'Het Heemhuis' het onderkomen van heemkundekring Barthold van Heessel is ondergebracht in de van oorsprong 14de eeuwse 'Hoeve ten Coudenbergh'. Tijdens Open Monumenten dag wordt hier een expositie gehouden met als titel "De wonderlijke wereld rond de postzegel", Op deze expo zijn allerlei (bijzondere) postzegels en poststukken te zien, met nadere uitleg over de historie van de post/postzegel.

LIESHOUT tussen (knp 63,71 en Provinciale weg)

Komende vanaf de Laarbrug bereiken we de oude Aarleseweg in Lieshout. Wanneer we de brug overgaan, zien we het indrukwekkende brouwerijcomplex van Bavaria dat hier sinds 1719 is gevestigd. De mouterij van deze bierbrouwer is een van de grootste van Europa. Na de rotonde gaan we links de Ribbiusstraat in. Op het einde zien we links de Lieshoutse parochiekerk omringd door een gracht. De toegangspoort is afkomstig van het voormalige klooster van Binderen. Op de Heuvel gaan we rechtsaf de Dorpsstraat in. 6. Op nr.14 was een van de oudste postkantoren gevestigd. We volgen de knooppuntenroute tot voorbij molen De Vogelenzang blijven rechtdoor gaan tot aan de Provinciale weg, Hier volgen we het bord Beek en Donk, 2^e weg L.A. Beemdkant waar we nog een aantal karakteristieke boerderijen passeren. We naderen de dorpsgrens met Beek en Donk.

BEEK EN DONK tussen (Provinciale weg en KNP 92)

Beemdkant g.o.i. Oostbeemdweg volgen tot T-splitsing, R.A Pater Becanusstraat, volgen tot Heuvelplein, 7. De postkantoren zijn allemaal afgebroken. Het 1ste postkantoor lag in Beek aan de oude Driesprong en was in gebruik van 1897 tot 1961. Het 2^e postkantoor, hoek Raadhuisplein/Koppelstraat is in 1960 in gebruik genomen. Het 3^e postkantoor, Piet van Thielplein is in gebruik geweest van 1981 tot 2016.

Links aanhouden langs kunstgalerie "t Oude Raadhuis" en voor de kerk links aanhouden Koppelstraat naar 8. Heemkamer "De Lange Vonder" Parklaan 5. Hier is in de Heemkamer een programma. De Heemkamer is gebouwd als brandweerkazerne. Circa 1965 instructielokaal van Bescherming Bevolking, respectievelijk opslaglokaal. In 1984 in gebruik genomen als Heemkamer en 1998 met helft vergroot. 9. Weg volgen naar knp 92, verder naar knp 64 waarna richting knp 43 rijden, over viaduct 1e weg L.A Broekweg, T-splitsing R.A Vonderweg oost naar knp 60,47,58.

GEMERT tussen (knp 58 en 17)

10. Gemert en de post kent een geschiedenis sinds 1794. In 1851 was er de vestiging van een hulppostkantoor. In 1872 werd op de hoek Kerkstraat/Ruyschenberghstraat een hulppostkantoor gevestigd, wat een model kantoorgebouw voor die tijd genoemd werd, en verheven tot postkantoor in 1879. In 1963 volgde een modernisering van het postkantoor en in 1988 werd een nieuw postkantoor geopend op de historische plek aan de Nieuwstraat 2. Het gaat om het voormalige domein van de adellijke familie van Gemert waar de latere vice-admiraal Jan van Amstel nog heeft gewoond. Nu is er een horecagelegenheid in gevestigd. In een van de vele uitgaven van Heemkundekring Gemert is meer te lezen over Gemert en de post. 11. En een stop bij het inspiratiepunt van de VVV is ook meer dan de moeite waard.

Meer info op: //Openmonumentendag.nl en ook ://www.landvandepeel.nl

